

Tavanomaiset varotoimet

Tavanomaisia varotoimia käytetään kaikkien potilaiden hoidossa. Tavanomaisilla varotoimilla tarkoitetaan toimintatapoja, joiden tarkoitus on estää infektioiden leviäminen henkilöstä toiseen. Varotoimilla pyritään estämään mikrobien siirtymistä työntekijöistä potilaisiin, potilaista työntekijöihin ja potilaasta työntekijän välityksellä toisiin potilaisiin.

Tavanomaisia varotoimia käytetään kaikkien potilaiden kaikissa hoito- ja tutkimustilanteissa, koska potilaiden infektiotilanne tai (moniresistenttien) mikrobien kantajuus ei ole välttämättä tiedossa.

Tavanomaisiin varotoimiin kuuluvat:

1. oikein toteutuva [käsihygienia](#) - etenkin [käsien desinfektio](#)
2. [suojainten käyttö](#) aina, kun ollaan eritteiden kanssa tekemisissä,
3. oikeat työskentelytavat aseptisen työjärjestyksen mukaisesti,
4. välineiden huoltaminen/ desinfektio käytön jälkeen,
5. veritapaturmien välttäminen,
6. eritetahrojen poistaminen heti niiden ilmaannuttua ja oikea yskimishygienia.

Tavanomaiset varotoimet ovat perustana myös eri varotoimi- ja eristysluokissa käytettäville taudinaiheuttajien tartuntojen estämiseksi tarkoitetuille lisävarotoimille. Käsihygienian asianmukainen toteuttaminen on tärkein osa tavanomaisia varotoimia. Siihen sisältyy erityisesti **käsien desinfiointi**:

- ennen ja jälkeen potilaan koskettamista
- ennen ja jälkeen potilaan lähiympäristön koskettamista
- ennen suojakäsineiden pukemista ja niiden riisumisen jälkeen
- ennen puhtaisiin hoito-, tutkimus- ja apuvälineisiin koskemista
- hoitotoimenpiteiden välissä ennen puhdasta työvaihetta
- potilashuoneeseen mennessä ja sieltä poistuttaessa
- osastolle mennessä ja sieltä lähdettäessä

Käsineitä on käytettävä sellaisissa työvaiheissa, joissa iho joutuu kosketukseen veren, kehon nesteiden, eritteiden, kontaminoituneiden alueiden, potilaiden limakalvojen tai rikkiäisen ihon kanssa. Käsineet vaihdetaan siirryttäessä potilaan ”likaiselta” alueelta ”puhtaalle” alueelle. Kädet desinfioidaan heti käsineiden riisumisen jälkeen.

Suojatakkia tai **suojaesiliinaa** käytetään, kun suoritetaan toimenpiteitä, joissa voi roiskua verta, kehon nesteitä tai eritteitä.

Suu-nenäsuojus ei ole tarpeen tavanomaisessa potilashoidossa. Mikäli hoito- tai tutkimustoimenpiteeseen liittyy veren tai eritteiden roiskumisvaara, käytetään suu-nenäsuojusta ja suojalaseja.

Käytetyt neulat, veitsenterät ym. laitetaan käytön jälkeen suoraan särmäjäteastiaan lähellä työskentelypistettä. Neuloja ei laiteta takaisin neulan suojukseensa (hylsytys). Terävät esineet hävitetään varovaisuutta noudattaen. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä on siirrytty kanyyleiden ja neulojen osalta turvatuotteiden käyttöön.

Laboratorionäytteiden otto ja käsittely tapahtuu tavanomaisin varotoimin. Näytteenotossa suositellaan suljetun näytteenottojärjestelmän käyttöä.

Eritteet pyyhitään eritedesinfektion mukaisesti. Eritepyyhintään käytetään esimerkiksi klooriliuosta (5000 ppm). Jos eritteet ensin imeytetään, käytetään desinfektiossa 500 ppm klooria.

Verivarotoimet ovat osa tavanomaisia varotoimia

Terveysthuollon asiakkaista ja potilaista kuka tahansa saattaa olla veriteitse tarttuvan taudin kantaja. Kaikkea verta, verisiä eritteitä ja kudoksia on pidettävä mahdollisesti tartunnanvaarallisina. Veren välityksellä tarttuvaa virusta kantavan potilaan hoidossa noudatetaan tavanomaisia varotoimia. Veri- ja eriteroiskeilta tulee suojautua kaikessa hoito- ja leikkaustoiminnassa.

Tieto potilaan kantamasta veren välityksellä tarttuvasta viruksesta saatetaan toimenpideyksikön tai muun hoitavan yksikön tietoon kirjaamalla ne aina ja ensisijaisesti pitkäaikaisdiagnoosiksi. Tyksin käytössä olevassa Uranus-järjestelmän Desktopin käyttäjäkohtaisissa asetuksissa valitaan näkyviin pitkäaikaisdiagnoosit, jolloin nämä tiedot tulevat näkyviin ensisilmäyksellä.

Jos veritapaturma sattuu, on noudatettava sairaanhoitopiirin ohjeita ilmoituksesta, näytteenotosta ja profylaksiasta.

Huomioi! VSSHP:ssä on Moodlessa Infektioiden torjunnan perusteet (Into) verkko-kurssi: <https://moodle.vsshp.fi>